

ge fra at slutte sig til Tanken om Særeje og Særraadighed som den eneste retfærdige og rationelle Løsning af Problemet.

Efter disse meget kortfattede Anmærkninger gaar jeg da over til at fremsætte de Synspunkter, jeg har lagt til Grund for mit Forslag til Ordning af Formuesforholdet mellem Ægtefællerne, og de Betragtninger, jeg nødvendigvis maa knytte dertil.

Den *Grundbetragtning*, hvorpaa mit Forslag bygger, er den: *At Mennesket i sig selv har en personlig Kapitaliseringsværdi*. Denne Værdi er afhængig af Vedkommendes Evner og Uddannelse og derfor varierende for hvert enkelt Individ. Dog kan man dels nogenlunde dele Individerne i Klasser efter deres Uddannelse, dels paa et givet Tidspunkt med tilnærmelsesvis stor — undertiden fuldstændig — Nøjagtighed udfinde det enkelte Individts faktiske personlige Kapitaliseringsværdi, idet den i hvilket som helst givet Tidspunkt er lig med Individets Muligheder for at gøre sine Evner og Uddannelse anbragt i Penge, ved at stille dem i Samfundets Tjeneste.

Denne Betragtning synes at være nogenlunde selvindlysende.

Men af den følger saa nødvendigvis, at skal Særeje, og dermed Kvindens økonomiske Selvstændighed i Ægteskabet blive andet og mere end et Mundsvær blot — saadan som Forholdene nu en Gang er blandt den langt overvejende Mængde Mennesker —, saa maa Kvinden lige saavel have Ret til at raade over sin egen personlige Kapitaliseringsværdi, i som udenfor Ægteskabet.

Heraf ses da klart, at enhver Mand og Kvinde, som indgaar Ægteskab, medbringer i dette: I) sin egen personlige Kapitaliseringsværdi; II) mulig Formue.

Angaaende disse to Former for personlig Ejendom skal her bemærkes, at i Følge den her i Norden mange Steder endnu gældende Opfattelse af Forholdet mellem Mand og Hustru i denne Henseende, har Manden faktisk Ejendomsret over Hustruen, idet han er uindskrænket eneraadig over hendes personlige Kapitaliseringsværdi. — Dog er her i Danmark Indrømmelsen fra 1880 af, at Hustruen skal have Lov til selv at raade over, hvad hun selv erhverver,

et lille — om end maaske halv ubevidst — Skridt i Retning af det, jeg her foreslaar: *fuldt ud at anerkende Hustruens Ret til Særeje og Særraadighed over sin egen personlige Kapitaliseringsværdi*.

Det, det gælder om, er da, ud fra Principet Særeje og Særraadighed at finde en Form for Formuesforholdet, under hvilken begge Parter beholder Raadigheden over det, der rettelig tilkommer dem, og samtidigt bliver interesserede i hinandens økonomiske Ve og Vel, hvorved Forholdet kan faa det idelle og etiske Præg, der gør det til noget andet og mere end et blot og bart Forretningsforhold, — og det ikke blot teoretisk, men ogsaa i Praksis.

Den Arbejdsdeling, som Samfundets Udvikling i Tidernes Løb har medført paa nær sagt alle Omraader, gør sig ogsaa i det Hele og Store gældende mellem Mand og Hustru i Ægteskabet, idet Manden som Regel staar som den, der ved et eller andet Erhverv skal tilvejebringe det til Familiens Underhold nødvendige, medens Hustruens Lod saa bliver den at lede Konsumtionen, sørge for Husførelsen og Børneopdragelsen. Denne Arbejdsdeling maa enhver Ægteskabslovgivning regne med, naar det gælder Folkets store Masse. Men af den følger nødvendigvis, at medens Ægteskabet, hvad Manden angaar, ingensomhelst Forandring medfører i Henseende til hans Maade at gøre sin personlige Kapitaliseringsværdi frugtbringende paa, saa er lige det modsatte Tilfældet med Kvinden. Hun opgiver — som Regel — det direkte produktive Arbejde i Samfundets Tjeneste for at hellige sine Evner til det for hende økonomisk uproduktive, men for Samfundet ikke mindre værdifulde Arbejde, som Hustru og vordende Moder.

Hvor dette forholder sig paa den her sagte Maade, kan man godt udtrykke det, der faktisk finder Sted, saaledes: *At Manden overtager Samfundets Pligter til at honorere Kvindens i dennes Tjeneste tidligere stillede Evner og Uddannelse*. Og simpel Retfærdighed byder, at Kvinden af Manden faar den samme Valuta for sin personlige Kapitaliseringsværdi, som tidligere af Samfundet. — Det samme gælder naturligvis i omvendt Orden, hvis det er Man-

den, som af en eller anden Grund ved Ægteskabets Indgaaelse giver Afkald paa at frugtbargøre sin personlige Kapitaliseringsværdi i Samfundets Tjeneste.

For at gøre Ret og Skel mellem begge Ægtefæller maa man ved Ægteskabets Indgaaelse kende begges personlige Kapitaliseringsværdi. — Det er jo den, de i alle Tilfælde medbringer i Ægteskabet, selv om de er helt uformuende. Og endvidere maa man kende Størrelsen af begges mulige Formue. — Dette vil selvfølgelig blot sige, at »man« ikke behøver at betegne nogen anden end selve de vordende Ægtefæller, eller højst tillige Brudens eventuelle Værgen — idet Loven kun bestemmer Forholdet mellem Ægtefællernes gensidige indbyrdes Forpligtelser.

Mandens personlige Kapitaliseringsværdi i det Øjeblik, han indgaar Ægteskab, er lig med de Indtægter, han da har af sit Erhverv, det være som lønnet Embeds- eller Bestillingsmand, som Sagfører, Læge, Forfatter, Kunstner, Handelsmand, Industriadrivende, Jordbruger, Arbejder etc. etc. Paa samme Maade regnes Kvindens personlige Kapitaliseringsværdi lig med de Indtægter, hun i Følge sine Evner og Uddannelse kan skaffe sig i enhver hvilken som helst Stilling, hun maatte indtage — eller blot være i Stand til at indtage, hvis hun f. Eks. som Barn af bedrestillede Forældre ikke endnu faktisk har gjort Brug af sin Uddannelse i den unge Alder, hun maaske indgaar Ægteskab i. Hvis noget af Arbejdslønnen ydes i Form af frit Ophold, Husly, Lys, Varme etc., saaledes som jo almindeligst med Kvinder af den tjenende Klasse, samt tit med Sygeplejersker o. fl., maa man vurdere disse Ydelser til Penge efter den paa det Sted og til den Tid gældende Værdi. — Og sammen med den direkte Pengeløn udgør saa det Hele Vedkommendes personlige Kapitaliseringsværdi — saaledes som denne paa et givet Tidspunkt medbringes i Ægteskabet.

Foruden denne rent personlige Kapitaliseringsværdi, som hver af Ægtefællerne saaledes medbringer i Ægteskabet, har tit den ene, eller maaske begge, en større eller mindre Formue, — opsparede Penge, en mindre Arv etc. Dertil